

Raport de monitorizare

**privind progresul în realizarea Planului național de acțiuni pentru atenuarea
crizei energetice aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 433 din 14.12.2021**

Situația la 21.01.2022

VII. PLANUL NAȚIONAL DE ACȚIUNI PENTRU ATENUAREA CRIZEI ENERGETICE

Acțiuni	Subacțiuni	Termen de realizare	Indicatori de monitorizare	Instituții responsabile	Costuri de implementare	Acțiuni realizate
1	2	3	4	5	6	7
Obiectiv general: atenuarea impactului creșterii prețurilor la energie asupra populației, protecția, în special, a celor mai vulnerabile grupuri și folosirea crizei ca un element de sporire a securității și eficienței energetice, pentru a preveni situații similare în viitor						
<i>Obiectivul specific 1. Orientarea acțiunilor spre reducerea impactului creșterii prețurilor la energie asupra consumatorilor casnici</i>						
1.1. Acordarea compensațiilor pentru facturile consumatorilor casnici la gaz în lunile decembrie 2021 – martie 2022	1.1.1. În scopul executării Legii nr. 192/2021 privind compensarea diferenței de preț pentru consumul gazelor naturale/ energiei termice în perioada rece a anului, se va elabora proiectul Ghidului privind restituirea cheltuielilor legate de compensarea diferenței de preț pentru consumul gazelor naturale/ energiei termice pentru consumatorii casnici în legătură cu majorarea prețurilor reglementate la gazele naturale/tarifelor reglementate la energie termică, care urmează să fie aprobat prin ordin al ministrului muncii și	Decembrie 2021	Ordin semnat	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Finanțelor	Fără costuri bugetare	<i>MMPS</i> Prin Ordinul nr. 15 din 07.12.2021 (semnat de MMPS și MF), a fost aprobat Regulamentul privind restituirea cheltuielilor, legate de acordarea compensării diferenței de preț pentru consumul gazelor naturale/ energiei termice pentru consumatorii casnici în legătură cu majorarea prețurilor reglementate la gazele naturale/tarifelor reglementate la energie termică. Actul normativ menționat a intrat în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii

1	2	3	4	5	6	7
	protecției sociale și al ministrului finanțelor.					<p>Moldova (publicat în MO din 10.12.2021, nr. 302-306, art.1393). Prevederile prezentului ordin se aplică pentru perioada rece a anului 01.11.2021-31.03.2022.</p> <p style="text-align: center;"><i>MF</i></p> <p>Ministerul Finanțelor de comun cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) au aprobat Ordinul comun nr.15 din 07.12.2021 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind restituirea cheltuielilor, legate de acordarea compensării diferenței de preț pentru consumul gazelor naturale/energiei termice pentru consumatorii casnici în legătură cu majorarea prețurilor reglementate la gazele naturale/tarifelor reglementate la energie termică” în</p>

1	2	3	4	5	6	7
						scopul executării Legii nr. 192 din 25 noiembrie 2021 privind compensarea diferenței de preț pentru consumul gazelor naturale/ energiei termice în perioada rece a anului.
	1.1.2. Compensarea majorării prețului la gazele naturale, cauzate de criză, ca: - primii 50 m ³ per gospodărie = 67% compensare; - următorii 100 m ³ per gospodărie = 50% compensare	Ianuarie – aprilie 2022	Circa 746 000 de gospodării beneficiare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Finanțelor; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Total pentru anul 2022: 644 milioane de lei	<i>MF</i> Se menționează că, în vederea compensării prețului la gazele naturale și energie termică, în bugetul de stat (MMPS), pentru luna decembrie, au fost executate mijloace financiare în volum de 196,2 mil. lei.
1.2. Susținerea consumatorilor casnici în achitarea facturilor pentru încălzire în lunile decembrie 2021 – martie 2022	1.2.1. În scopul executării Legii nr. 192/2021 privind compensarea diferenței de preț pentru consumul gazelor naturale/ energiei termice în perioada rece a anului, se va elabora proiectul Ghidului privind restituirea cheltuielilor legate de	Decembrie 2021	Ordin semnat	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Finanțelor	Fără costuri bugetare	Prin Ordinul nr. 15 din 07.12.2021 (semnat de MMPS și MF), a fost aprobat Regulamentul privind restituirea cheltuielilor, legate de acordarea compensării diferenței de preț pentru consumul gazelor naturale/ energiei termice pentru consumatorii

1	2	3	4	5	6	7
	<p>compensarea diferenței de preț pentru consumul gazelor naturale/ energiei termice pentru consumatorii casnici în legătură cu majorarea prețurilor reglementate la gazele naturale/tarifelor reglementate la energie termică, care urmează să fie aprobat prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale și al ministrului finanțelor</p>					<p>casnici în legătură cu majorarea prețurilor reglementate la gazele naturale/ tarifelor reglementate la energie termică. Actul normativ menționat a intrat în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova (publicat în MO din 10.12.2021, nr. 302-306, art.1393). Prevederile prezentului ordin se aplică pentru perioada rece a anului 01.11.2021-31.03.2022.</p> <p style="text-align: center;"><i>MF</i></p> <p>A se vedea realizările de la acțiunea 1.1.1</p>
	<p>1.2.2. Compensarea creșterii prețului la încălzire: 1 Gcal per gospodărie = 67% compensare</p>	<p>Ianuarie – aprilie 2022</p>	<p>Circa 222 000 de gospodării beneficiare</p>	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Finanțelor</p>	<p>Ianuarie 2022, pentru luna decembrie 2021: 71 milioane de lei; februarie 2022, pentru luna ianuarie 2022: 73 milioane de lei;</p>	<p style="text-align: center;"><i>MF</i></p> <p>A se vedea realizările de la acțiunea 1.1.2</p>

1	2	3	4	5	6	7
					martie 2022, pentru luna februarie 2022: 72 milioane de lei; aprilie 2022, pentru luna martie 2022: 65 milioane de lei; total pentru anul 2022: 281 milioane de lei	
Obiectivul specific 2. Sprijinirea populației și, în special, a grupurilor vulnerabile pentru depășirea situației socioeconomice dificile						
2.1. Extinderea sprijinului financiar pentru perioada rece a anului pentru gospodăriile cele mai vulnerabile și mai defavorizate din punct de vedere social (1 decembrie 2021 – 31 martie 2022, cu plăți scadente în perioada 1 ianuarie 2022 – 30 aprilie 2022)	2.1.1. Modificarea formulei de bază de calcul al eligibilității gospodăriilor în vederea acordării sprijinului financiar pentru perioada rece a anului – creștere de la 1 196 lei x 2,2 la 1 196 lei x 2,62 lei = 3 109,60 lei – crescând astfel numărul de gospodării beneficiare de ajutor pentru perioada rece anului de la circa 220 000 la circa 300 000	Decembrie 2021	Număr de gospodării beneficiare majorate de la circa 220 000 la circa 300 000	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	412 milioane de lei pentru 4 luni (decembrie 2021 – martie 2022)	MMPS Prin Legea nr. 190/2021, a fost majorat multiplicatorul pentru venitul lunar minim garantat, utilizat la stabilirea dreptului la ajutor pentru perioada rece a anului de la 2,2 la 2,6 (în vigoare din 01.11.2021, valabil în perioada 01.11.2021-31.03.2022). Majorarea efectivă a venitului lunar minim garantat majorat de 2,6 ori constituie 478,4 lei (de la 2631,2 lei până la

1	2	3	4	5	6	7
						3109,6 lei). Conform informațiilor prezentate de CNAS, în luna noiembrie 2021 de ajutor social au beneficiat 36755 familii defavorizate, iar de ajutor pe perioada rece a anului (APRA) – 200879 familii. Totodată, luând în considerare că ajutorul social și APRA se achită pentru luna precedentă, la moment se calculează lista de plată pentru luna decembrie 2021, care va fi disponibilă după data de 15.01.2022.
	2.1.2. Menținerea sprijinului financiar lunar majorat pentru perioada de iarnă (cu aproximativ 200 de lei pe lună per gospodărie) în primele trei luni ale anului 2022	Ianuarie – martie 2022	Numărul lunar al beneficiarilor de de ajutor pentru perioada rece a anului	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	535 milioane de lei – buget total pe anul 2022 pentru ajutorul pentru perioada rece a anului	
2.2. Măsuri suplimentare pentru sprijinirea unor categorii de populație	2.2.1. Majorarea pensiei minime până la 2 000 de lei pentru circa 308 000 de beneficiari, precum și a alocațiilor sociale de	Decembrie 2021	Hotărâre de Guvern aprobată	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	2,1 miliarde de lei	A fost elaborată și aprobată Hotărârea Guvernului nr. 162/2021 cu privire la indexarea prestațiilor de asigurări

1	2	3	4	5	6	7
	stat pentru circa 53 443 de beneficiari, inclusiv 14 459 de beneficiari de alocație de îngrijire, însoțire și supraveghere a persoanelor cu dizabilități					sociale și a unor prestații sociale de stat, prin care, la 1 octombrie 2021, prestațiile de asigurări sociale și unele prestații sociale de stat au fost indexate cu coeficientul indexării de 3,86%, iar cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă a fost majorat până la 2 000 de lei.
	2.2.2. Revizuirea pachetului minim de servicii sociale și a mecanismului de finanțare a acestuia din bugetul de stat și bugetele locale de nivelul al doilea	Decembrie 2021	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Finanțelor	Costul total al proiectului de lege (al pachetului minim de servicii sociale) constituie circa 594 685,0 mii de lei	<i>MMPS</i> Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost definitivat și transmis spre avizare și expertiză juridică/anticorupție prin indicația Cancelariei de Stat nr. 18-23-300-7585 din 7 noiembrie 2021 (număr unic 378/MMPS/2021). Actualmente este în proces de definitivare după reavizare și urmează a fi transmis Guvernului pentru aprobare.
	2.2.3. Compensarea	Decembrie	Proiect de lege	Ministerul	100 milioane de	Modificarea art. 80 din

1	2	3	4	5	6	7
	indemnizației pentru șomaj tehnic	2021	aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	Muncii și Protecției Sociale	lei – anul 2021, 792 milioane de lei – anul 2022, estimate și prezentate Ministerului Finanțelor	Codul muncii prin Legea nr. 140/2021 ce constă în posibilitatea stabilirii șomajului tehnic în caz de stare de urgență, de asediu și de război sau în caz de stare de urgență în sănătate publică cu subvenționarea din bugetul de stat, în modul stabilit de Guvern. Modalitatea de implementare a acestei măsuri este prevăzută în Hotărârea Guvernului nr. 316/2021 cu privire la aprobarea unor măsuri de susținere a angajatorilor și salariaților în condițiile aplicării măsurilor de restricție pe perioada pandemiei de COVID-19
	2.2.4. Acordarea ajutorului părinților ai căror copii studiază online	Decembrie 2021	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Completarea Codului Muncii cu art. 781 prin Legea nr.140/2021 ce prevede acordarea de zile libere salariaților (părinților) în cazul suspendării procesului educațional în regim cu

1	2	3	4	5	6	7
						prezență fizică. Modalitatea de implementare a acestei măsuri este prevăzută în Hotărârea Guvernului nr.316/2021 cu privire la aprobarea unor măsuri de susținere a angajatorilor și salariaților în condițiile aplicării măsurilor de restricție pe perioada pandemiei de COVID-19
	2.2.5. Acordarea zilelor libere pentru persoanele care s-au vaccinat	Decembrie 2021	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Completarea Codului Muncii cu art. 190 prin Legea nr.140/2021 ce prevede acordarea de garanții și compensații salariaților pentru implementarea măsurilor speciale privind asigurarea securității, protecției vieții și sănătății populației ce constau în acordarea de zile libere salariaților cu menținerea salariului mediu. Modalitatea de implementare a acestei măsuri este prevăzută în Hotărârea Guvernului

1	2	3	4	5	6	7
						nr.316/2021 cu privire la aprobarea unor măsuri de susținere a angajatorilor și salariaților în condițiile aplicării măsurilor de restricție pe perioada pandemiei de COVID-19.
	2.2.6. Elaborarea unui mecanism de lucru cu program redus	Decembrie 2021	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	10 milioane de lei – anul 2021, 174,2 milioane de lei – anul 2022, estimate și înaintate la bugetul de stat	Completarea Codului Muncii cu art. 972 prin Legea nr.140/2021 ce prevede că angajatorul unilateral, poate stabili regim de activitate redusă cu păstrarea locului de muncă și prestarea muncii pe fracțiune de normă, cu posibilitatea de subvenționare din partea statului. Totodată, a fost elaborată și aprobată Hotărârea Guvernului nr. 333/2021 care prevede aprobarea Regulamentelor de acordare a compensațiilor și indemnizațiilor respective.
Obiectivul specific 3. Asigurarea securității energetice a Republicii Moldova pe termen lung și prevenirea altor crize energetice						
3.1. Perfecționarea cadrului normativ privind gazele naturale	Măsuri pentru a asigura o piață stabilă, deschisă și competitivă a gazelor	Ianuarie 2022	Proiect de lege aprobat de Guvern și	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării	Impactul bugetar al introducerii	Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.108/2016 cu privire la

1	2	3	4	5	6	7
<p>pentru a spori reziliența în caz de criză energetică</p>	<p>naturale; măsurile pentru a asigura securitatea aprovizionării în sectorul gazelor naturale; asigurarea funcționării grupului de lucru operativ pentru luarea de măsuri anticipate în domeniul gazelor naturale și a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova</p>		<p>transmis Parlamentului</p>	<p>Regionale</p>	<p>noțiunii „consumator vulnerabil” și al măsurilor de protecție a acestuia va fi evaluat pe termen scurt, pe baza evoluțiilor recente de pe piață. Costurile de depozitare ar putea fi estimate pe baza negocierilor cu furnizorii din țările vecine (România, Ucraina)</p>	<p>gazele naturale a fost examinat în ședința Secretarilor Generali din 25.11.2021 și remis spre avizare și consultări publice autorităților interesate. Urmare recepționării avizelor se elaborează sinteza la proiectul de lege (140 pagini de avizare).</p>
<p>3.2. Perfecționarea legislației privind energia electrică pentru a crește reziliența în caz de criză energetică</p>	<p>Măsurile pentru a asigura o piață a energiei stabilă, deschisă și competitivă; măsurile pentru a asigura securitatea aprovizionării în sectorul energiei electrice; asigurarea funcționării grupului de lucru operativ pentru luarea de</p>	<p>Martie 2022</p>	<p>Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului</p>	<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	<p>Impactul bugetar al introducerii conceptului „consumator vulnerabil” și al măsurilor de protecție a acestuia va fi evaluat pe</p>	<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a elaborat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică, care prevede măsuri pentru a asigura securitatea aprovizionării în sectorul energiei</p>

1	2	3	4	5	6	7
	măsuri anticipate în domeniul energiei electrice și a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova				termen scurt, pe baza evoluțiilor recente de pe piață. Costurile de stocare ar putea fi estimate pe baza negocierilor cu furnizorii din țările vecine (România, Ucraina)	electrice. Proiectul Hotărîrii de Guvern privind aprobarea proiectului de Lege de modificare a legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică, a fost aprobat în ședința Guvernului din data de 19.01.2022. În cadrul ședinței din 21.01.2022 proiectul de Lege a fost votat în prima lectură.
3.3. Demararea implementării Proiectului „Eficiență energetică în Republica Moldova”, orientat spre îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice din întreaga țară, având ca rezultat beneficii semnificative de mediu prin economii de energie și reducerea emisiilor de carbon și conducând la economii estimate de 16,8 GWh/an la energie electrică și de	Lansarea Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, care va contribui la reducerea consumului de energie în clădiri publice și care presupune: - elaborarea manualului operațional și a studiilor de fezabilitate; - selectarea clădirilor publice care urmează să fie incluse în proiect; - întocmirea auditurilor energetice și a proiectelor tehnice de execuție;	Iunie 2022	Manual elaborat și validat; lista clădirilor întocmită și coordonată cu gestionarii; unitate de implementare a proiectului creată și deplin funcțională; documentații de achiziții întocmite conform rigorilor	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Agenția de Eficiență Energetică; Unitatea Consolidată de Implementare și Monitorizare a Proiectelor Energetice; Ministerul Finanțelor	Pe lângă cele două împrumuturi suverane de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Banca Europeană de Investiții (30 milioane de euro fiecare), în anul 2022 UE va oferi 15	<i>MIDR</i> Demararea implementării proiectului a avut loc prin aprobarea HG nr. 274/2021 cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Contractului de finanțare dintre RM și BEI. La data de 08.12.2021 a fost aprobată semnarea Contractului de finanțare dintre RM și BEI în vederea realizării proiectului „Eficiență energetică în Republica

1	2	3	4	5	6	7
55,3 GWh/an la căldură, ceea ce reprezintă echivalentul unei economii monetare de 5,2 milioane de euro pe an	<ul style="list-style-type: none"> - acordarea asistenței tehnice pentru crearea unității de implementare a proiectului; - întocmirea documentației de achiziții; - inițierea implementării lucrărilor de eficiență energetică care urmează să fie efectuate în clădirile selectate 				<p>milioane de euro prin intermediul Facilității de Investiții pentru Vecinătate (NIF) și 0,5 milioane de euro prin intermediul Fondului Fiduciar al Parteneriatului Estic</p>	<p>Moldova”, prin aprobarea HG nr. 396/2021. De asemenea au fost aprobate: Decretul nr. 228-IX din 10.11.2021 privind inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova” și Decretul nr. 264-IX din 08.12.2021 privind aprobarea semnării Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”.</p> <p>Ulterior, prin aprobarea HG nr. 373/2021 privind</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>semnarea Acordului de Cooperare între BEI, MIDR, AEE și UCIPE cu privire la asistența tehnică pentru elaborarea și implementarea proiectului, a fost semnat Acordul la data de 10.12.2021.</p> <p>Setul de documente privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului de grant dintre Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și Banca Europeană de Investiții pentru implementarea proiectului "Eficiența energetică în Republica Moldova" a fost expediat pe data de 12.01.2022, spre consultare către BEI, în vederea coordonării variantei finale a Acordului, pentru a fi promovat.</p>

1	2	3	4	5	6	7
3.4. Explorarea soluțiilor tehnice pentru a spori securitatea energetică	3.4.1. Efectuarea studiului de prefezabilitate privind combustibilul alternativ pentru centralele de cogenerare	Mai 2022	Studiu efectuat și validat	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Agenția Proprietății Publice	Fără costuri bugetare	La 18 ianuarie 2022 Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a organizat „Ședința de coordonare a donatorilor din domeniul energetic”. În cadrul ședinței, partenerilor de dezvoltare au fost prezentate necesitățile de suport, astfel, fiind solicitat și suportul în vederea elaborării studiului de prefezabilitate privind combustibilul alternativ pentru centralele de cogenerare.
	3.4.2. Efectuarea studiului de fezabilitate privind posibilitatea stocării gazelor naturale	Decembrie 2022	Studiu efectuat și validat	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Fără costuri bugetare	La 18 ianuarie 2022 Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a organizat „Ședința de coordonare a donatorilor din domeniul energetic”. În cadrul ședinței, partenerilor de dezvoltare au fost prezentate necesitățile de suport, astfel, fiind solicitat și suportul în vederea elaborării studiului de fezabilitate privind

1	2	3	4	5	6	7
						<p>posibilitatea stocării gazelor naturale</p>
	<p>3.4.3. Efectuarea studiului privind dreptul de proprietate asupra rețelelor de gaze naturale</p>	<p>Decembrie 2022</p>	<p>Studiu efectuat și validat</p>	<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Agenția Proprietății Publice</p>	<p>Fără costuri bugetare</p>	<p>La 18 ianuarie 2022 Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a organizat „Ședința de coordonare a donatorilor din domeniul energetic”. În cadrul ședinței, partenerilor de dezvoltare au fost prezentate necesitățile de suport, astfel, fiind solicitat și suportul în vederea elaborării studiului privind dreptul de proprietate asupra rețelelor de gaze naturale.</p>